

IZRAELSKO-PALESTINSKÝ KONFLIKT

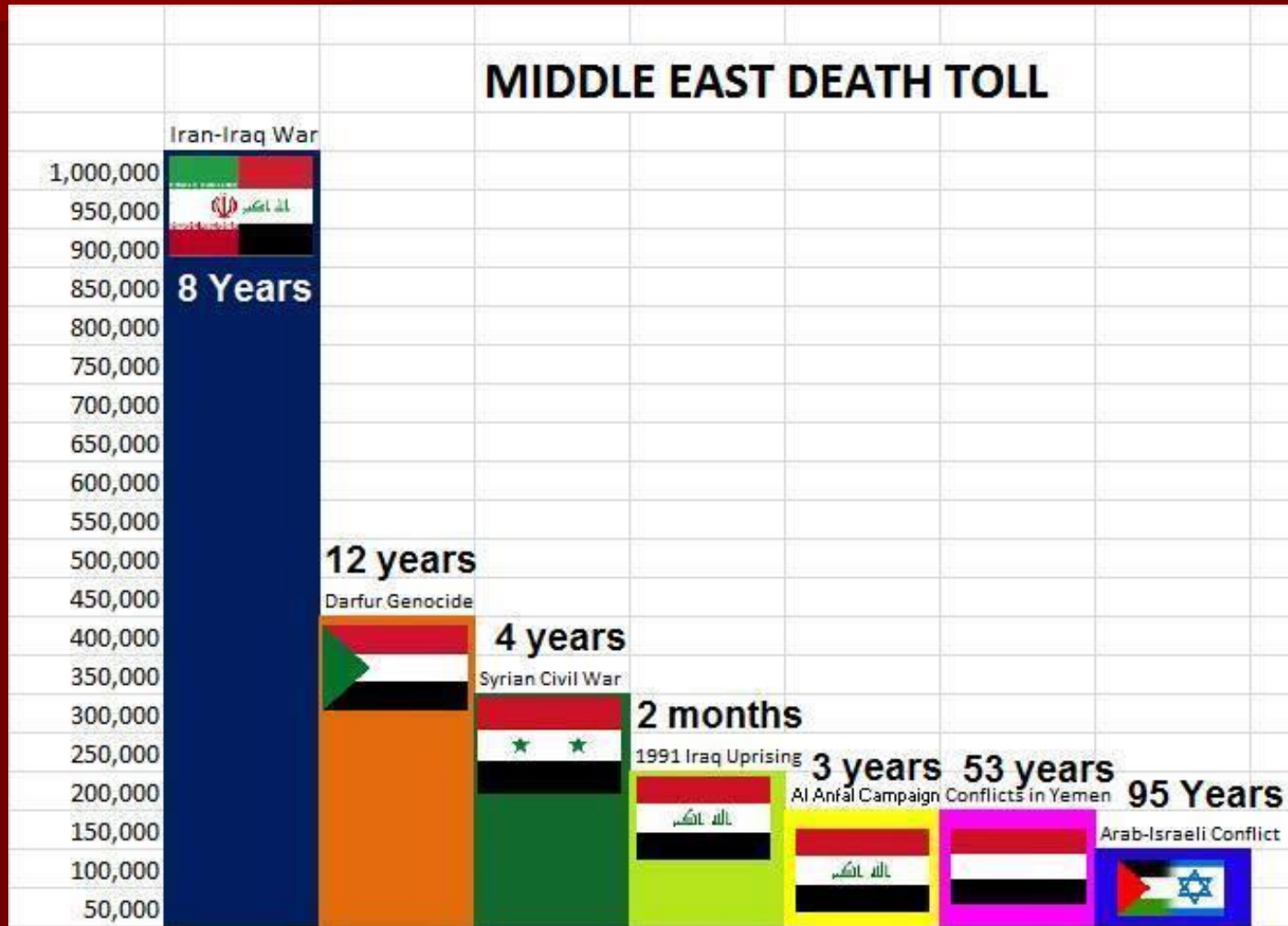
MAREK ČEJKA

Blízkovýchodní konflikt nebo konflikty?

- **Izraelsko-palestinský** (od r. 1948, resp. od r. 1920 – konflikt s prvky občanské války)
- **Izraelsko-arabský** (konvenční války se sousedy od r. 1948 – války v letech 1948-49, 1956, 1967, 1973, 1982, 2006)
- **Konflikty v Perském zálivu** (1990, od r. 2003)
- **Konflikt v Libanonu** (1975 – 1990)
- **Konflikty mezi muslimskými zeměmi navzájem** (Irák vs. Irán, Irák vs. Kuvajt, Libye vs. Čad), **občanské války** (Jordánsko, Jemen ad.)
- **Alžírsko** (1954-62)
- **Afghánistán** (války v 19. a 20. stol., hlavně od zač. 80. let 20. století)
- **Kurdská otázka**
- **Konflikty po Arabském jaru 2011** (hlavně Libye, Sýrie)
 - sem spadá i konflikt s ISIS (cca 2014-2019)

Blízkovýchodní konflikty a jejich oběti

(graf ilustruje situaci cca z roku 2015)

Přes řadu rozdílů mají konflikty na Bl. Východě důležité spojnice

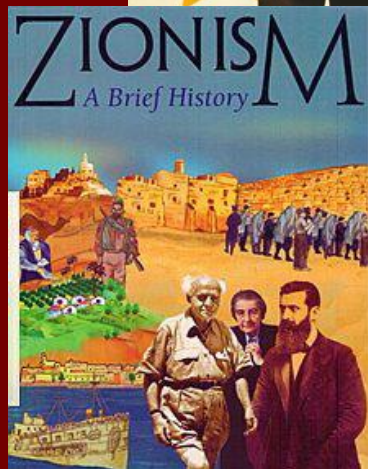
- Ve většině případu nevznikly primárně kvůli náboženství, ale kvůli **sporu o území**, resp. dominanci určitého národa/etnika na určitém území, jsou to tedy **NACIONALISTICKÉ** konflikty
- Až do počátku 20. století nebyly mezi muslimy, židy a křesťany na Blízkém východě výraznější problémy
- Náboženství začalo hrát v konfliktech důležitou roli až v průběhu politizace náboženství ve 20. století (zhruba od 70. let)
- Většina novodobých konfliktů má kořeny až v 19./20. století, nikoliv v dobách „pradávných“ (biblických, novozákonních atd.)
- Většina ze současných konfliktů má kořeny jak v domácí politice, tak souvisí i s aktivitami západního světa (první pol. 20. stol. – Velká Británie, Francie, druhá pol. USA, SSSR)
 - politika v duchu „rozděl a panuj“

- Blízkovýchodní dění nelze zjednodušovat do černobílých schémat
- Současná komplikovaná a nebezpečná situace je důsledkem řady okolností a procesů
- K pochopení blízkovýchodního vývoje nestačí pouze sledovat zprávy a noviny, ale je třeba znát kontext dění a historii
- Jednostranný či tendenční přístup nelze vyčítat těm, kdo mají s konfliktem osobní sepětí, případně od něj nemají odstup
- Pokud se však podobné stereotypy začnou objevovat i u **některých politiků, historiků, politologů, diplomatů** apod., není to v pořádku

Izraelsko-palestinský spor navazuje na vznik moderního nacionalismu v 19. století

Nové fenomény z konce 19. stol.: sionismus a arabský nacionalismus

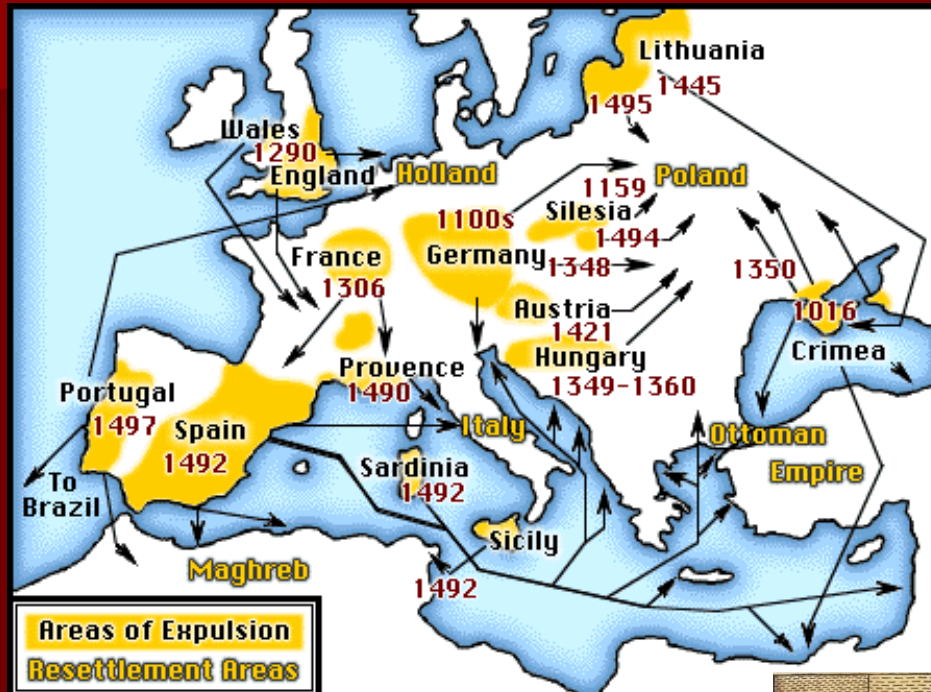

Židovství v diaspoře před vznikem sionismu

- Od roku 70 n.l. (porážka židovského povstání Římany) se velká část Židů uchyluje do exilu (diaspory) – jejich situace v různých částech světa je odlišná
- Antisemitismus je přítomen hlavně v křesťanské Evropě – Židé často lidé podřadné kategorie, život v izolaci a ghettech

Dlouhá historie křesťanského antisemitismu a tradiční stereotypizace židů

Tradiční obvinění židů:

- „krevní pověra“ (blood-libel)
- znesvěcování hostií
- trávení studní
- šíření moru a nemocí
- později „židovská světovláda“

—Legend of the Jew calling the Devil from a Vessel of Blood.—Fac-simile of a Woodcut in Boasstau's "Histoires Prodigieuses." in 4to, Paris, Annet Bnere, 1660.

Teologické základy křesťanského antisemitismu:

- **Jan Zlatoústý** (344 – 407)

Židé jsou nejhorší ze všech lidí. Jsou chlípní, nenasytní a lakotní. Jsou to proradní vrazi křesťanů a uctívači d'ábla. Jejich náboženství je zkažené... Židé jsou odporní vrazi Krista, a kdo zavraždí Boha, ten již nemůže svůj hřích odčinit ani nemůže počítat se shovívavostí a odpuštěním.

- **Sv. Augustin** (354 – 430)

Věrným obrazem Žida je Jidáš Iškariotský, jenž zaprodal Pána za pár stříbrných. Židé nikdy duchovně neporozumí Písmu a navždy ponесou vinu za Ježíšovu smrt, protože jejich otcové zabili Spasitele.

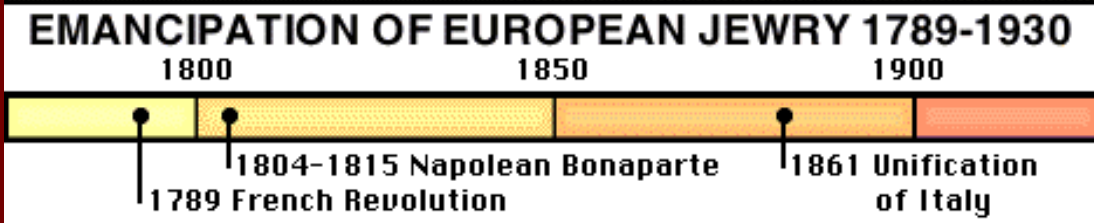
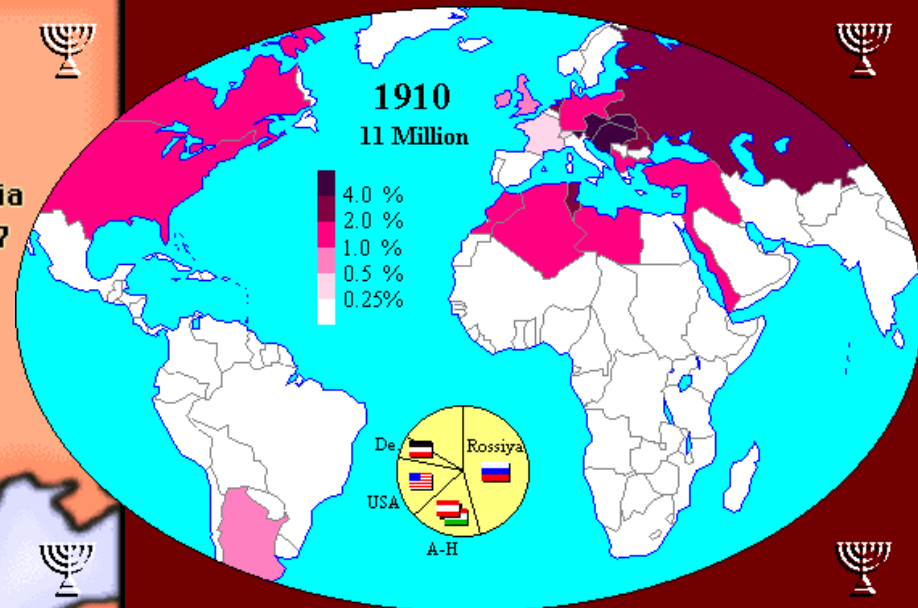
- **Tomáš Akvinský** (1225 – 1274)

Protože Židé ukřižovali Pána, je zcela legitimní ponechat je navždy v otroctví.

- **Reformace: Martin Luther** (1483 – 1546)

Podpalte jejich synagogy, a co neshoří, mělo by být zaházeno hlínou, aby nikdy nikdo z toho nemohl zahlédnout ani popel či kámen... aby Bůh věděl, že jsme křesťané... Měly by být umístěny pod jednu střechu nebo ve stáji stejně jako Cikáni, aby si uvědomili, že v naší zemi nejsou pány, jak se vychloubají, ale ubohými zajatci, jak si na nás u Boha neustále stěžují v hořkém naříkání...

Osvícenství v Evropě a židovská emancipace

- Po fr. revoluci oddělování náboženství od státu na Západě, úpadek katolické církve a papežské moci
- Na Západě je náboženství postupně vytlačováno z veřejného života i ze státní politiky

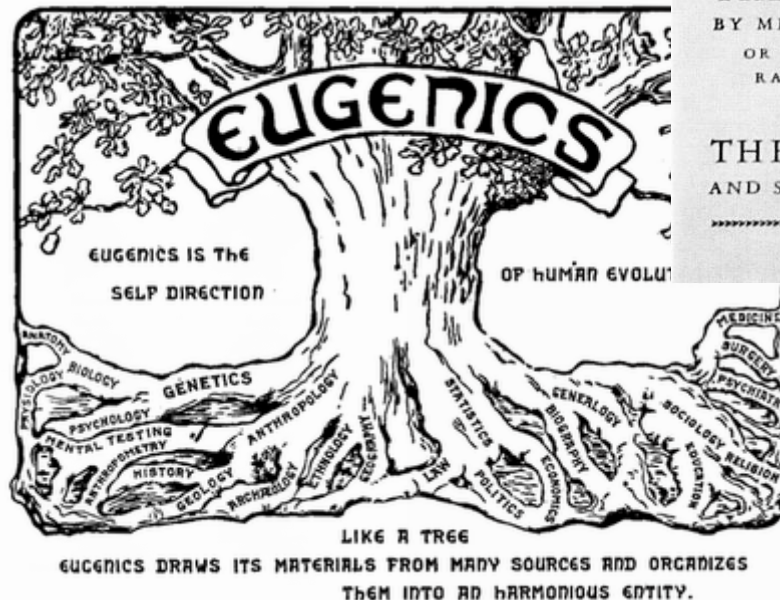
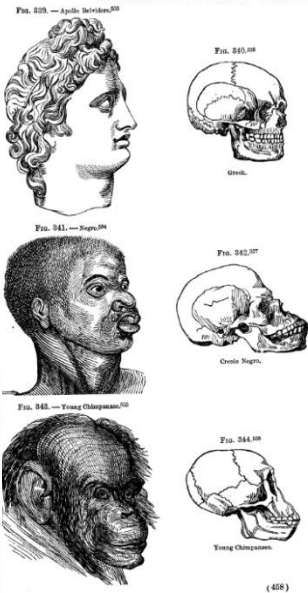
Proměny židovství v průběhu osvícenství

- Obecně je židovská společnost v diaspoře velmi zbožná a vzhledem k charakteru židovství a velkému důrazu na studium Tóry a Talmudu i gramotná a často vzdělaná
- V 18. a 19. století se osvícenství dostává i do židovských komunit
- Židovské osvícenství – **HASKALA** – hlavním předstevitelem berlínský židovský filosof Moses Mendelssohn (1729–1786)
- Důsledkem osvícenství je snaha části Židů o **EMANCIPACI**: modernizaci, integraci do většinové společnosti (**ASIMILACE**), sekularizaci, potlačení moci rabínů, zjednodušení náboženství, odklon od jidiš a ortodoxního judaismu
- v židovském prostředí se také projevují nové západní politické ideologie a směry – velmi silné jsou levicové – socialismus, komunismus, bundismus..
- Naopak religiózní židovské komunity – hlavně ve východní Evropě – se uzavírají více do sebe, vymezují se proti modernitě a vše co ji provází a posilují svůj náboženský charakter – jedním z největších předmětů jejich kritiky se stane nová ideologie v židovském prostředí – **SIONISMUS**

Antisemitismus a rasové teorie 19. století

- Reinterpretace Darwinových materialistických teorií **sociálními darwinisty**
- Vzhledem k „bílé rase“ jsou židé/semité, „černí/negři“, „žlutí“ etc. jsou považováni za oddělené a podřadné rasy

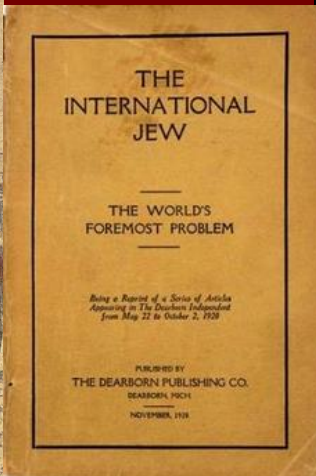
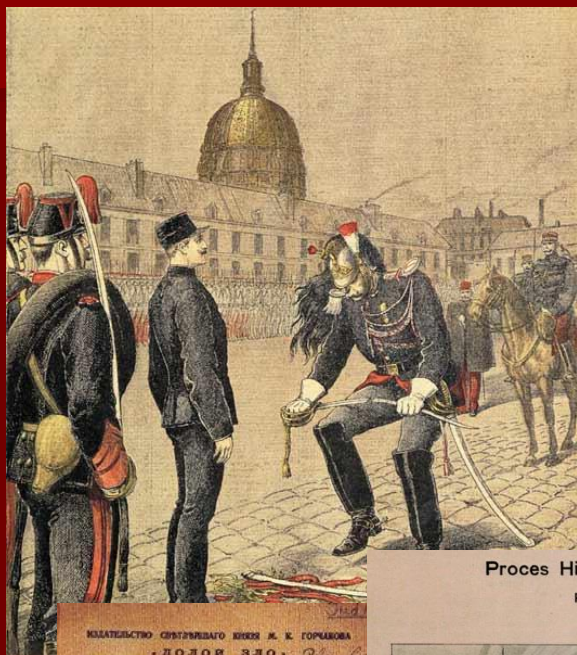
From Nott and Gliddon *Types of Mankind* (1856)

THE ORIGIN OF SPECIES
BY MEANS OF NATURAL SELECTION
OR THE PRESERVATION OF FAVORED
RACES IN THE STRUGGLE FOR LIFE
AND
THE DESCENT OF MAN
AND SELECTION IN RELATION TO SEX

Oživení evropského antisemitismu na přelomu 19. a 20. století a Dreyfussova aféra (1896)

Proces Hilsnerův před porotou kutnohorskou.

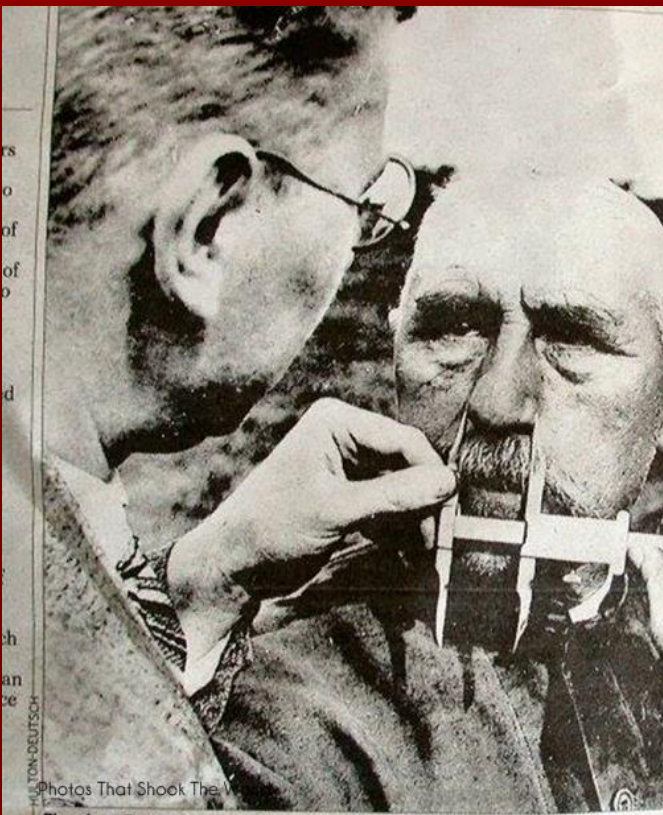
Počátek soudního líčení dne 12. září.
(Kresba dle skutečnosti od našeho ilustrátora.)

„Obžalovaný Leopold Hilsner, povstátek!“

Rozvoj rasového antisemitismu – cesta k Holocaustu

The misapplication of science: a German has his nose measured to determine his race, in about 1938

Hitler Denies Them Rights of Citizenship; Warns Lithuania

Nürnberg, Germany—(AP)—The Reichstag of Adolf Hitler today today rejected Jews in the Germany of future to their position during Middle Ages.

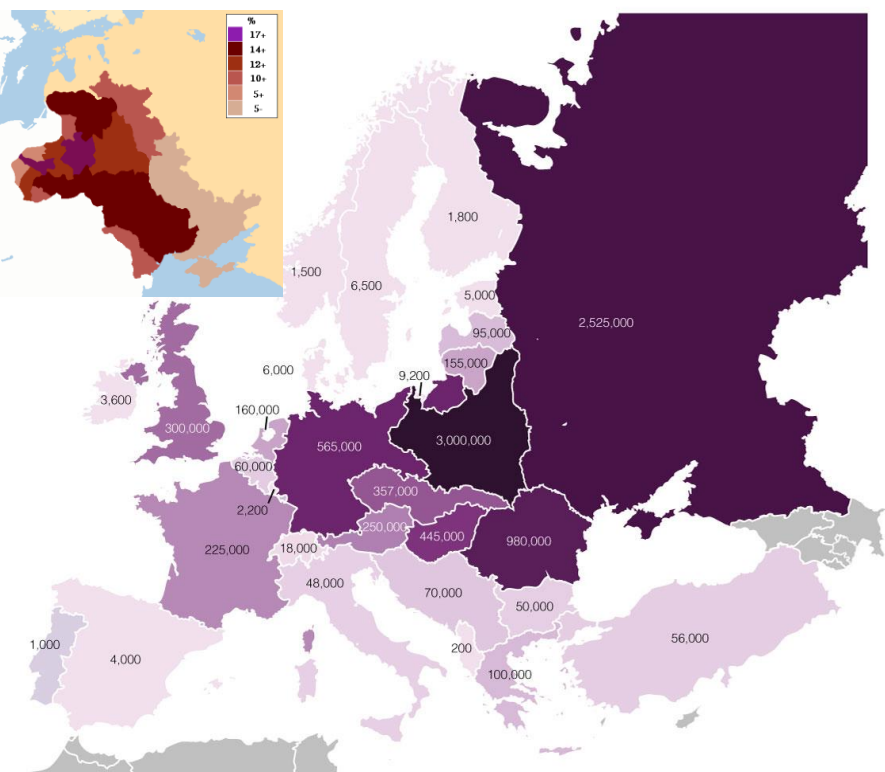
They may not become citizens termarried with Aryans, have mate relations with Gentiles even employ Aryan servant under 45 years of age.

The Third Reich of the fu by unanimous decision of the Hitler followers who make u Reichstag, will be one in Aryan citizens who "by their tude indicate they are willing fit to serve faithfully the peop the Reich" will be separated

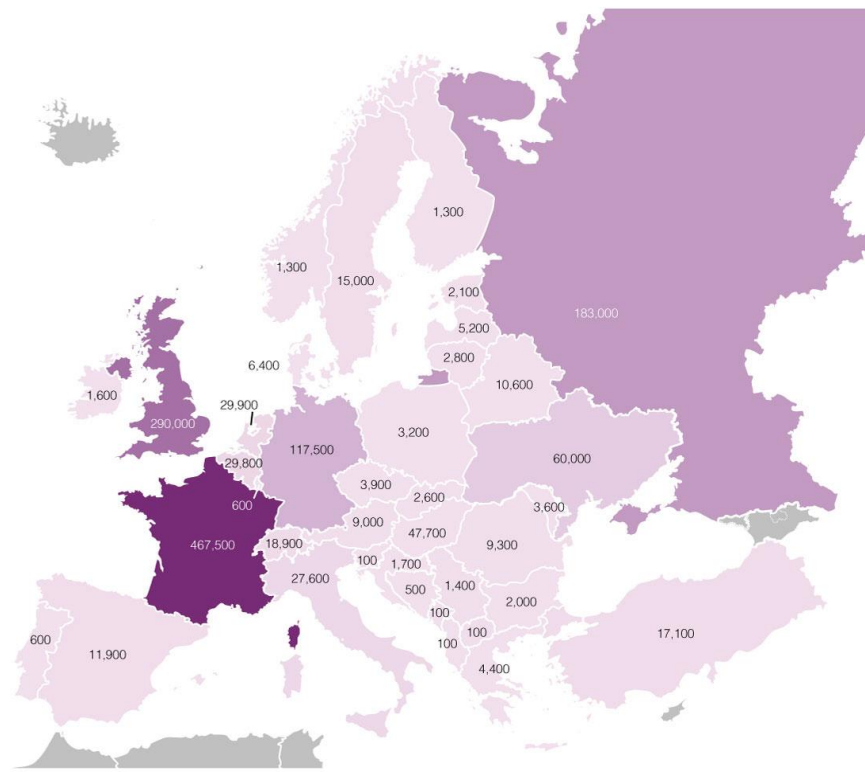
Židovská Evropa před a po 2. světové válce

Jewish Population in Europe, 1933

Source: United States Holocaust Memorial Museum, Jewish Population of Europe in 1933: Population Data by Country
<https://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005161>

Jewish Population in Europe, 2015

Source: World Jewish Population 2015 - Sergio DellaPergola (American Jewish Year Book)
<http://www.jewishdatabank.org/Studies/details.cfm?StudyID=803>

Děkuji za pozornost!

Pro další informace sledujte:

<http://blizky-vychod.blogspot.com>

Publikace:

- *Judaismus a politika v Izraeli* (2002, 2009)
- *Izrael a Palestina* (2005)
- *Encyklopedie blízkových. terorismu* (2007)
- *Rabíni naší doby* (2010, spoluaut.)
- *Dějiny moderního Izraele* (2011)
- *Lidé svatých zemí* (2012)
- *Rabbis of our Time* (2015, Routledge)
- *Korán, meč a volební urna* (2020)

